

10 години ECVET – възможности за развитие в бъдеще

На 18 юни се навършват 10 години от публикуването на **Препоръка на Европейския парламент и на Съвета за създаване на европейски кредитни системи за професионално образование и обучение (ECVET)**, с което се потвърдиха общите принципи на ECVET, предоставиха се подробни технически спецификации за ECVET и се препоръча по-широко популяризиране и прилагане на ECVET от всички държави-членки.

10 години след въвеждането на ECVET в рамките на ЕС все още се обсъжда бъдещето на ECVET заедно с другите инструменти в областта на професионалното обучение. Целта на провежданите дискусии е да се гарантира, че прилагането на тези инструменти отговаря на нуждите на работната сила. Един от основните въпроси е как те да се хармонизират, а другият е как да се направят по-ефективни.

В резултат на дискуссионните процеси през февруари 2019 г. Европейската комисия публикува **изследователски доклад за влиянието на EQAVET и ECVET върху развитието на политиката на ПОО и как двата инструмента могат да се доразвият в политическата рамка на ЕС след 2020 г.** Докладът цели да получи отговор на въпросите как инструментите са повлияли на националното развитие в осигуряването на качество и гъвкави професионални пътеки и какви са потенциалните варианти за бъдещото развитие на двата инструмента, за да се надгради върху вече постигнатото, като се обърне внимание на пропуските и се гарантира, че инструментите са ефективно приведени в съответствие с цялостната политика на ЕС за учене през целия живот. Един от изводите на проучването е, че ECVET играе важна роля в подкрепата на другите инструменти на политиката на ЕС за учене през целия живот и осигурява общ език за документиране на постигнатите чрез неформално или самостоятелно учене резултати, както и постигнатото чрез мобилностите по Програмата Еразъм+. Инструментът ECVET има основна роля за това, държавите-членки да опишат професионалните си квалификации като резултати от ученето, което е важно изискване за прилагане на Европейската квалификационна рамка.

По отношение на България с положителен знак са отчетени промените в законодателството от последните години, които са направени в съответствие с препоръката за ECVET, като въвеждането на подход, ориентиран към резултатите от учене, наложен при разработването на държавните образователни стандарти, което позволява практическото прилагане на процеса валидиране, както в обучението за придобиване на професионална квалификация, така и в обучението по част от професията. Развитието на процеса валидиране допринася за подобряване на гъвкавостта на системата на ПОО и увеличава достъпа до ПОО. Принципите на ECVET се прилагат и в реалния учебен процес и чрез проектите за мобилност по Програмата Еразъм+.

В доклада са дадени пет варианта за развитието на ECVET в бъдеще:

- **запазване и засилване на статуквото** – да се запази подходът за прилагането на ECVET принципите, като се преразгледа концепцията за дефиниране на ECVET точките.
- **интегриране на принципите на ECVET в други инструменти** - мобилността в ПОО и гъвкавите пътеки на обучение да продължат да се насърчават, прилагането на кредитите да е съгласно разпоредбите на актуализираната препоръка за Европейската квалификационна рамка (ЕКР) от 2017 г., докато Меморандумът за разбирателство по ECVET и Споразумението за обучение би могло да бъде интегрирано в Европас, а в допълнение Хартата за мобилност на ПОО би могла да направи задължително за

бенефициентите по мобилността, в рамките на програмата Еразъм +, да следват някои аспекти на ECVET;

- **инструментите за ПОО да станат част от по-широка европейска политическа рамка за ПОО** - въвеждане на всеобхватна препоръка, която обхваща осигуряване на качество, гъвкавост и признаване на ПОО. Това да се ръководи от една единствена група политики. Подгрупите да бъдат използвани за по-нататъшни приоритетни действия за конкретни инструменти и области на политиката;
- **инструментите за ПОО и висшите училища да са по-обвързани и съгласувани помежду си, с амбиция за по-голямо сближаване между ВО и ПОО** - въвеждане на препоръка, включваща аспекти на ECTS и ECVET. Също така да се включва предефинирана концепция за единици резултати от учене и кредитни точки;
- **европейска рамка за трансфер на учебни постижения и гъвкави пътища за напредък** - улесняване на прехвърлянето, признаването и натрупването на оценени или утвърдени резултати от учене, придобити в различен контекст. На държавите-членки на ЕС да се предложи да признават и документират различни постижения и да ги признават при достъп, приемане и освобождаване от учебна институция. Това ще доразвие и разшири препоръката за валидиране и насърчаването на автоматично взаимно признаване на дипломите за висше и средно образование, както и резултатите от учене, придобити в чужбина. За да се подпомогне процеса, в тази рамка също така следва да се уточни синтаксиса и езика за разписване на резултатите от учене.

Възможността, която има най-големи ползи според авторите на доклада, е вариант 5, последван от вариант 4 и вариант 3. Въпреки това, както вариант 5, така и вариант 4 имат високи разходи за изпълнение и са по-малко осъществими в сравнение с другите варианти. И двата имат потенциално високи непредвидени последици - при вариант 4 има вероятност да има съпротива срещу използването на кредитните точки, използвани в ECTS, а при вариант 5 е възможно по-разтегливите изисквания за прилагане на общи описания на единиците резултати от учене и прехвърлянето им да възпрепятстват някои държави-членки от прилагането на този инструмента.

Като цяло, ECVET има значително влияние върху системата на ПОО в последните години. Инструментът допринесе за подпомагане на по-гъвкави професионални пътеки и натрупване на резултати от ученето, постигнати при неформалното обучение. Въпреки това приносът му може да бъде по-голям за увеличаване на гъвкавите пътища в обучението, както и за повишаване на придобитата квалификацията и преквалификация.

Линк към изследователския доклад: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/205aa0ac-460d-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-en>

Линк към официалната страница на инструмента ECVET: <http://www.ecvet-toolkit.eu/>